

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní věci žalobců: **a) Ing. R. H., b) PhDr. B. H., c) MUDr. V. L., d) Ing. J. Š., e) V. Š.**, všichni žalobci zast. JUDr. Vladimírem Turkem, advokátem, se sídlem Krkonošská 19, Praha 2, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, za účasti: **PharmDr. N. D.**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2010 čj. 037101/2010/KUSK sp. zn. SZ024769/2010/ KUSK REG/Ru

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 4. 3. 2010 čj. 037101/2010/KUSK sp. zn. SZ024769/2010/ KUSK REG/Ru a rozhodnutí Městského úřadu Říčany ze dne 13. 11. 2009 čj. 70579/2009/OSÚ/00496 sp. zn. 0013208/2009/Vř se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 33.320,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Vladimíra Turka, advokáta.**
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobci se podanou žalobou domáhají přezkoumání rozhodnutí žalovaného uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým bylo zamítnuto jejich odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Říčany (dále jen stavební úřad) ze dne 13.11. 2009 sp.zn. 0013208/2009/Vř čj. 70579/2009/OSÚ/00496 a toto rozhodnutí potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím stavební úřad k žádosti osoby zúčastněné na řízení dodatečně povolil stavbu „nástavba a stavební úpravy objektu č.p. 58, Ř. č.p. 58, Masarykovo náměstí”.

Žalobci v žalobě uvádějí, že stavební úřad ani žalovaný se nevypořádali s výhradami soudu vyslovenými v předchozím zrušujícím rozsudku ze dne 31.10. 2008 č.j. 5 Ca 79/2007-69. Správní orgány pouze přibraly dalšího znalce, jehož stanoviska jsou rozporuplná.

Podle žalobců není podstatné a nebylo požadováno, aby se znalec vyjadřoval k programům, ve kterých pracovali předchozí odborníci, ale aby vysvětlil jednoduchý fakt, že předchozí odborníci dospěli k rozdílným názorům. Otázka zastínění vyšší stavbou je věcí objektivní, není proto rozhodné, v jakém programu pracuje ten či onen odborník.

Žalobci spatřují zásadní nelogičnost v tom, že znalec sice v posudku konstatuje, že osvit se sníží o 7,7 %, ale dospívá k závěru, že stavba neovlivní nadměrným stíněním místnosti domu č.p. 59 a 60. Znalec má konstatovat objektivní světelné následky stavby a není oprávněn k podávání subjektivních názorů tak, jak učinil.

Z napadeného rozhodnutí rovněž není jasné, jak dospěly správní orgány ke konstatování, že česká technická norma není obecně závazná. Naskýtá se tak podle názoru žalobců otázka, k čemu normy jsou. Žalobci zastávají názor, že norma jako výsledek odborné činnosti kompetentního orgánu stanoví kritéria a domnívají se, že tato kritéria jsou objektivnější rozhraním pro posouzení věci než názor úředníka, který odborné znalosti v dané problematice nemůže mít.

Je rovněž nepřipustné, aby znalec posuzoval věc podle jiné dokumentace.

Správní orgány svůj postup zcela nelogicky obhajují názorem, že Městský soud v Praze vlastně neuložil zajistit odpověď na otázku rozdílného posouzení osvitů předchozími odborníky, a to proto, že takové nařízení není obsaženo ve výrokové části rozsudku, a to i přesto, že žalovaný ve svém rozhodnutí konstatuje, že soud ve svém rozsudku nařídil vysvětlení rozdílných závěrů. Žalobou napadené rozhodnutí je proto nelogické, neboť si navzájem odporuje. Pokud soud zrušil předchozí rozhodnutí a uložil vysvětlit rozpory v podání odborníků a ve svém rozsudku zcela logicky argumentoval tím, že míra osvitů souvisí s pohodou bydlení, není správní orgán oprávněn s tímto názorem soudu polemizovat s tím, že vlastně určí, že pokud tento požadavek není ve výrokové části rozsudku, není nutné jej plnit.

Neméně groteskním se žalobcům jeví posouzení pohody bydlení v prvoinstančním rozhodnutí, kdy na straně 6 stavební úřad dochází k závěru, že pohodu bydlení mohou žalobci realizovat na svých jiných pozemcích. Žalobci jsou naopak toho názoru, že argumentace stavebního úřadu by měla vést právě k opačnému závěru, než stavební úřad přijal. Skutečnost, že se jedná o dispozici ve vnitrobloku, kde je světla obecně méně, by měla být signálem pro velmi pečlivé hodnocení dopadů z hlediska dalšího zastínění.

Nedostatečným způsobem se správní orgány rovněž zabývaly skutečností, že sklobetonové okno směřující na pozemek žalobců v podstatě znemožní v budoucnosti jakoukoliv stavbu v daném místě.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě, které bylo soudu doručeno dne 17.3. 2011, uvedl, že ze znaleckého posudku vyplývá, že denní osvětlení ve sporné místnosti je i bez povolované nástavby nevyhovující, a změna, ke které dojde v důsledku realizace stavby, je lidskému zraku subjektivně nepozorovatelná. Z tohoto zjištění znalec vyslovil závěr, že hodnoty denní osvětlenosti neovlivní nad míru přiměřenou poměrům denní osvětlení obytných místností žalobců. V posudku je dále uvedeno, že obytné místnosti, které vyhovovaly požadavkům normy, budou mít vyhovující hodnoty i po realizaci zástavy, stávající nevyhovující hodnoty by se neměly zhoršit. Tento předpoklad na zachování stávající

nevyhovující hodnoty, nepovažoval ustanovený soudní znalec za nepřekročitelný, ke stejnému závěru dospěl ve svém rozhodnutí i žalovaný s poukazem na ustanovení § 4 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. Žalovaný pak nesouhlasí s názorem žalobců, že znalec má pouze konstatovat objektivní světelné následky, neboť znalec je kompetentní k vyslovení závěru o stínění obytných místností a vyslovení vlivu na proslunění, a za tím účelem byl také znalecký posudek zpracován.

Námítka žalobců, že znalec posuzoval věc podle jiné dokumentace, není v žalobě nijak odůvodněna. Z rozhodnutí vyplývá, že dokumentace, která byla podkladem pro toto řízení, je z roku 2005. Pokud byly k podkladům pro zpracování znaleckého posudku přiřazeny pohledy na stavbu z dokumentace staré, jednalo se pouze o pohledy z uliční a dvorní části bez upřesnění rozměrů stavby. Soudní znalec Ing. Š. prohlášením ze dne 6.8. 2009 potvrdil, že vycházel z projektové dokumentace předložené stavebnímu úřadem. Rozměry stavby jsou přesné a známé.

Pokud jde o námitku týkající se pohody bydlení, žalovaný se jí zabýval podrobně ve svém rozhodnutí a na své závěry odkazuje. Podle názoru žalovaného z rozhodnutí stavebního úřadu neplyne, že by se stavební úřad touto otázkou zabýval nepatřičně a zasahoval tím do práv žalobců a činil tak způsobem, který by byl v rozporu se zákonem. Stavební úřad hodnotil možné narušení pohody bydlení z různých hledisek, úsudek o možné případné rekreaci na zahradách žalobců neměl vliv na jeho závěr, že nástavba nenaruší pohodu bydlení žalobců nad míru přiměřenou poměrům.

Použití sklobetonových desek nepovažoval žalovaný za nepřípustný zásah do práv vlastníků stavební parcely číslo 17. Jejich námitku týkající se výrazného omezení či zamezení případných budoucích staveb na tomto pozemku považoval žalovaný za předčasnou, a v případě projeveného stavebního záměru za technicky řešitelnou. Námitka, že se touto skutečností správní orgány nedostatečně zabývaly, není odůvodněna tvrzením, z jakého důvodu takové posouzení považují žalobci za nedostatečné a jaké případné důkazy či postupy měl žalovaný při řešení této námítky zvolit. Proto žalovaný navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

Při ústním jednání právní zástupce žalobců setrval na podané žalobě. Uvedl, že stavba je v současné době již zcela dokončena a zkolaudována. Předchozí obavy z nadměrného stínění se přitom potvrdily. Zástupkyně žalovaného s poukazem na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a vyjádření k podané žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ze správního spisu byly zjištěny následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 3.1. 2005 podala osoba zúčastněná na řízení žádost o vydání stavebního povolení na dostavbu a nástavbu domu č.p. 58 na pozemku parc. č. St. 18 v k. ú. Ř. u P.. Stavebník k žádosti doložil mj. studii denního osvětlení a oslunění - vyjádření k vlivu nástavby lékárny na Masarykově náměstí 58, Ř., ze srpna 2004 zpracovanou Ing. M. D., z jejíhož závěru vyplývá, že světelně technický stav sousedního objektu č.p. 59 bude po provedení nástavby srovnatelný se stávajícím stavem. Hodnoty činitele denní osvětlenosti se liší asi o jednu setinu procenta od stávajícího stavu. Jedná se o rozdíly, které jsou srovnatelné s nejistotou případného kontrolního měření a povolené odchylky výpočtu, jelikož nelze provádět astronomicky přesné výpočty. Rovněž subjektivně z hlediska vnímání uživatelů bytů jsou takové rozdíly nejjistitelné.

Žalobci podali k zahájenému řízení námitky, v nichž nesouhlasili s výškou navrhované stavby a namítali zhoršení osvětlení v jejich nemovitostech.

Rozhodnutím ze dne 18.7. 2005 č.j. 30/407/2005/Ra byla stavba povolena, stavebníkovi byla zároveň povolena výjimka z ustanovení § 17 odst. 5 vyhlášky č. 137/1998 Sb. Námitky žalobců byly zamítnuty. K námitce týkající se zastínění a oslunění stavební úřad odkázal na studii denního osvětlení a oslunění týkající se vlivu navrhované stavby na okolní objekty. Rozhodnutím ze dne 8.11. 2005 č.j. ÚSR/4551/05/KE bylo toto rozhodnutí zrušeno a věc vrácena stavebnímu úřadu k novému projednání a rozhodnutí. Důvodem pro zrušení rozhodnutí stavebního úřadu bylo uvedení odlišného názvu stavby v oznámení o zahájení řízení od názvu stavby uvedeného v návrhu stavebníka. Dalším důvodem bylo neoprávněné zkrácení jednoho z účastníků řízení na právu podat námitky k projednávání stavbě.

Podáním ze dne 16.1. 2006 stavebník reagoval na zrušující rozhodnutí odvolacího správního orgánu a upřesnil název stavby.

Následně byla do spisu založena studie proslunění a denního osvětlení z června 2006 zpracovaná Ing. J. K., Ph.D., jejímž objednatelem byl stavební úřad, z níž vyplývá, že pokud jde o proslunění, posuzované místnosti již dnes nevyhovují požadavkům ČSN 734301 na proslunění bytů a projektovaná přístavba na tom nic nezmění. Pokud jde o denní osvětlení, z této studie vyplývá, že 2 místnosti vyhovují požadavkům ČSN 730580-2 a této normě budou vyhovovat i po realizaci navrhované stavby. Ve dvou místnostech je denní osvětlení dnes nevyhovující, navrhovanou stavbou dojde ke snížení činitele denní osvětlenosti o 0,1 %. Takové snížení denního osvětlení je při proměnnosti venkovních světelných podmínek subjektivně nezjistitelné a tato hodnota je také nižší než nejistoty případných kontrolních měření. V závěru této studie její zpracovatel uvedl, že navrhovaná stavba neovlivní nadměrným stíněním obytné místnosti sousedních domů č.p. 59 a č.p. 60, stavba je v souladu s požadavky ČSN 734301 a 730580 - 2, z hlediska § 127 občanského zákoníku není přiměřené, aby objekt s vyšší dvorní vestavbou bránil výstavbě obdobné, ale nižší, dvorní nástavby s poukazem na možnost stínění.

Žalobci do spisu založili posouzení zpracované Ing. N. z dubna 2006, ze kterého vyplývá, že vlivem navrhované stavby dojde ve dvou místnostech domu č.p. 60 ke zhoršení denní osvětlenosti pod normové hodnoty, ačkoliv nyní této normě vyhovují.

Rozhodnutím ze dne 28.7. 2006 č.j. 30/407-1-1/2005/Ra byla stavebníkovi stavba povolena a současně mu byla povolena výjimka z ustanovení § 17 odst. 5 ve vyhlášce č. 137/1998 Sb. (přesah požárně nebezpečného prostoru na sousední pozemky).

V odůvodnění rozhodnutí stavební úřad k námitkám týkajícím se osvětlení a oslunění především uvedl, že vycházel ze studie zpracované Ing. K., kterou si stavební úřad nechal zpracovat, když studie předložené stavebníkem a odvolateli byly vzájemně rozporné.

Rozhodnutím ze dne 12.12. 2006 č.j. 169425/2006/KUSK bylo odvolání žalobců proti tomuto rozhodnutí stavebního řádu zamítnuto a rozhodnutí potvrzeno. Toto rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 31.10. 2008 č.j. 5 Ca 79/2007-69 a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Soud žalovanému především vytkl, že neodstranil vzájemné rozpory mezi předloženými odbornými vyjádřeními týkajícími se vlivu navrhované stavby na osvětlení a oslunění sousedních objektů.

Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 30.1. 2009 rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 28.7. 2006 zrušil a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí. Stavební úřad poté rozhodnutím ze dne 22.4. 2009 č.j. 30/407-1-1 2005/Ra stavební řízení podle § 88 odst. 2 stavebního zákona zastavil, neboť zjistil, že se stavbou již bylo započato.

Následně bylo zahájeno řízení o odstranění stavby, v jehož rámci stavebník požádal dne 22.4. 2009 o dodatečné povolení stavby. Stavební úřad pro posouzení sporné otázky denního osvětlení a oslunění ustanovil znalce Ing. V. Š., který podal znalecký posudek datovaný dnem 18. května 2009. Ze závěru tohoto posudku vyplývá, že v domě č.p. 60 u tří posuzovaných místností, které nyní vyhovují normovým hodnotám pro denní osvětlení, budou vyhovovat normovým hodnotám i po realizaci navrhované stavby. U čtvrté posuzované místnosti, která již nyní normovým hodnotám nevyhovuje, dojde ke změně, resp. úbytku činitele denní osvětlenosti o 7,7 %. Podle závěrů znaleckého posudku se jedná o změnu lidskému zraku subjektivně nepozorovatelnou, nižší než tolerance výpočtu, eventuálně nejistoty kontrolního měření při proměnlivosti venkovních světelných podmínek. Znalec konstatoval, že změna hodnot činitele denního osvětlenosti po realizaci stavebních úprav domu č.p. 58 neovlivní nad míru přiměřenou denní osvětlení sledovaných obytných místností sousedního domu č.p. 59 a č.p. 60 v souladu s požadavkem ČSN 730580-2. Pokud jde o proslunění, ze závěrů znaleckého posudku vyplývá, že žádná z posuzovaných místností v současné době nevyhovuje normovým hodnotám, navrhovanou stavbu nedojde ke zhoršení tohoto stavu, neboť všechna okna jsou překryta stávajícími budovami a nikoliv navrhovanou stavbou.

Rozhodnutím ze dne 13.11. 2009 č.j. 70579/2009/OSÚ/00496 sp.zn. 0013208/2009/Vř byla stavba podle § 129 odst. 3 stavebního zákona a § 115 stavebního zákona dodatečně povolena. K uplatněným námitkám stavební úřad uvedl následující: Pokud jde o sklobetonovou výplň na severní straně fasády, bude umístěna výškově nad stavbou garáže na pozemku parc. č. St. 17. K tomu stavební úřad uvedl, že se jedná o stavbu samostatné garáže o rozměrech asi 6 x 5,6 metru, která nijak nesouvisí se stavbou rodinného domu. Proto nástavba by neměla být pro vlastníka v podobných případech žádoucí efekt rozšíření užité plochy rodinného domu, a proto je stavební úřad toho názoru, že tržní hodnota staveb na pozemku parc. č. St. 17 se umístěním sklobetonové výplně nesníží. Výplň je neprůhledná a požárně odolná konstrukce, která nebude nijak jinak zasahovat do práv majitelů pozemku, na jehož hranici je umístěna.

Pokud jde o denní osvětlení a oslunění, stavební úřad odkázal na závěr znaleckého posudku Ing. V. Š., z něhož vyplývá, že navrhovaná stavba neovlivní nadměrným stíněním obytné místnosti sousedních domů č.p. 59 č.p. 60.

Proti tomuto rozhodnutí podali společné odvolání žalobci PhDr. B. H., Ing. R. H. a MUDr. V. H. (dnes L.), kteří shodně namítli, že nebylo respektováno předchozí rozhodnutí soudu. Upozornili na to, že znalecký posudek Ing. Š. nevysvětluje rozdílné závěry dvou předchozích studií Ing. K. a Ing. N.. Upozornili dále, že sklobetonové desky jsou použity jako jediný zdroj přirozeného osvětlení v čekárně ve 2. NP domu č.p. 58 a znamenaly by výrazné omezení či zamezení případných budoucích staveb na stavební parcele odvolatelů. Tím by došlo k omezení vlastnických práv majitelů stavební parcely nad přípustnou mírou.

Odvolání dále podali společně V. Š. a Ing. J. Š.. Ve svém odvolání uvedli, že znalecký posudek Ing. Š. vychází z původní projektové dokumentace, podle které však stavba nebyla realizována. Ačkoliv ustanovený znalec poslal slovní vyjádření, že vycházel z projektů dodaných stavebním úřadem vztahujícím se k upravené dokumentaci, nedoložil správné nové dokumenty do svého posudku, kde jsou doklady vycházející ze staré projektové dokumentace. Dále uvedli, že pohoda bydlení jistě nebude stejná, když budou jejich dvory zastíněny o 4,5 metru vyšší nástavbou a bude tak ze třetí strany uzavřen prostor dvoru domu č.p. 59 a č.p. 60. Způsob života i obývání těchto prostor nijak nevybočuje z obvyklých standardů. Každé zvýšení okolních překážek je citelné. Jsou zde dvory sloužící k přístupu k nemovitostem a garážím, ale také květinové záhony, trávníky a ovocné i okrasné stromy. Odvolatelům nemůže nikdo předepisovat, jak mají svůj pozemek užívat, takové jednání vnímají jako protiústavní.

Uvádějí dále, že sklobetonové okno nad garáží domu č.p. 59 a způsob, jak si s ním vypořádal stavební úřad, považují za porušení majetkových práv majitelů domu č.p. 59. Při možných nástavbách, které nelze nikdy do budoucna vyloučit, by tato okna byla navždy nepřekonatelnou překážkou.

Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 4.3. 2010 č.j. 037101/2010/KUSK sp.zn. SZ024769/2010/KUSK REG/Ru byla odvolání zamítnuta a rozhodnutí stavebního úřadu potvrzeno. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný uvedl, že znalecký posudek Ing. Štíchy potvrdil závěry již dvou předchozích studií, které vliv nástavby na osvětlení a oslunění okolních domů vyloučily. Ohledně pohody bydlení žalovaný uvedl, že vyhláška č. 137/1998 Sb. byla zrušena ke dni 26.8. 2009 a dále uvedl, že pohoda bydlení u odvolatelů nebude narušena nad míru v místě obvyklou, protože se jedná o dvorní trakt domu v samém centru města Říčany, kde tato plocha je v katastru nemovitostí zapsána jako nádvoří a umístění garáže v její okrajové části ji jako příjezd a přístup předurčuje.

Celkově k pohodě bydlení z hlediska povolované stavby žalovaný uvedl, že pod pohodou bydlení je nutné rozumět souhrn činitelů a vlivů, které přispívají k tomu, aby bydlení bylo zdravé a vhodné pro všechny kategorie uživatelů, resp. aby byla vytvořena vhodná atmosféra klidného bydlení; pohoda bydlení je v tomto pojetí dána zejména kvalitou jednotlivých složek životního prostředí, například nízkou hladinu hluku, čistotou ovzduší, přiměřeným množstvím zeleně, nízkými emisemi pachů a prachu, osluněním a podobně. Pro zabezpečení pohody bydlení se pak zkoumá intenzita narušení jednotlivých činitelů a jeho důsledky, tedy objektivně existující souhrn činitelů vlivů, které se posuzují každý jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech. Žalovaný při konkrétním posuzování nemůže zcela abstrahovat ani od určitých subjektivních hledisek daných způsobem života osob, kterých se má stavba dotýkat. Podmínkou však je, že způsob života dotčených osob nevybočuje v podstatné míře od obecných oprávněně požadovatelných standardů se zohledněním místních zvláštností dané lokality. Je pak nutno zdůraznit, že požadavky na pohodu bydlení nelze absolutizovat a že určité zatížení okolí způsobuje každá stavba, přičemž po vlastnicích okolních staveb je spravedlivé požadovat, aby takovéto zatížení snášeli, je-li přiměřené poměrům. Vzhledem k tomu, že se jedná o nástavbu na již zastavěné ploše, která je umístěna v centru města, bude pohoda bydlení provedenou nástavbou přijatelná a úměrná prostředí, ve kterém už je stávající stavba umístěna. Žalovaný nesdílí názor odvolatelů, že zvýšení zdi o 4,8 m by mohlo vést až ke klaustrofobním pocitům. Při současném rozvoji postupně rostoucím objemem výstavby spojeném s rozvojem technické infrastruktury vznikají vždy nějaké obtíže a stavební úřad je povinen přihlížet k potřebám stavebníka, ale současně i potřebám vlastníků sousedních nemovitostí. Hmotově nejrozsáhlejší je ve dvorním traktu předmětných tří domů postupně budovaná nástavba a přístavba odvolatelů Ing. J. a V. Š. a proto nástavbu na terase domu č.p. 58 odvolací správní orgán shledává zcela v intencích požadavku posouzení poměrů v místě obvyklých.

Pokud jde o použití sklobetonových desek na přístavbě domu č.p. 58, dle žalovaného nezasahují nad přípustnou míru do vlastnických práv vlastníků sousedního pozemku. Pokud poukazují na omezení či zamezení případných budoucích staveb na tomto pozemku, je třeba uvést, že odvolatelé tím jasně naznačují, že v současné době se neřeší žádný jejich stavební záměr a žalovaný je toho názoru, že případná další stavební činnost odvolatelů je řešitelná a nedojde k omezení vlastnických práv majitelů tohoto pozemku nad přípustnou míru.

Pokud odvolatelé poukazují na to, že soudní znalec neodpověděl na přikázanou otázku Městského soudu v Praze, proč jsou rozdílné závěry předchozích studií, žalovaný uvedl, že Městský soud v Praze tuto záležitost vytýká v odůvodnění rozsudku jako nedostatečnost, ale není to uvedeno ve výroku rozsudku. Tudíž nenařizuje, jak se domnívají odvolatelé. Ze závěrů znaleckého posudku jednoznačně vyplývá, že nástavba dvorního traktu domu č.p. 58

neovlivňuje nadměrným stíněním obytné místnosti sousedního domu č.p. 59 a č.p. 60 z hlediska denního osvětlení podle požadavků ČSN 730580-2. Denní osvětlení obytných budov s rezervou splní kritéria přístupu denního světla k průčelí objektu podle ČSN 730580-1 denní osvětlení budov a i podle kritérií ČSN 734301 obytné budovy, neovlivní hlediska proslunění. Znalecký posudek je zpracován podle podkladů z archivní dokumentace poskytnuté stavebním úřadem s přihlédnutím ke světelně technickým odůvodněním Městského soudu v Praze a rozhodnutí žalovaného ze dne 30.1. 2009. Žalovaný považuje toto vysvětlení za dostatečné a nepovažuje již v tomto stadiu řízení za důležité posuzování ve vzájemných souvislostech předcházející znalecké posudky, vzhledem k tomu, že řízení, ke kterému bylo vydáno napadené dodatečné rozhodnutí, bylo vedeno na základě posledního znaleckého posudku.

K námitce, že znalec ve svém posudku konstatuje snížení hodnoty činitele denního osvětlení v jedné z místností o 7,7 %, ačkoliv norma ČSN 730580 - 2 žádné snížení osvětlení nepřipouští a že znalec dle jejich názoru není kompetentní určovat míru přiměřenou, je třeba uvést, že podle ustanovení § 4 zákona č. 22/1997 Sb., že Česká technická norma není obecně závazná.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Soud shledal důvodnou námitku, že dodatečně povolovaná stavba ovlivní denní osvětlení v obytných místnostech domu čp. 60 takovým způsobem, který je v rozporu s právními předpisy.

Podle § 23 odst. 1 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu (dále jen vyhláška OTP), „návrh denního osvětlení se musí posuzovat společně se souvisejícími činiteli, zejména s možností sdruženého a umělého osvětlení, s vytápěním, chlazením, větráním, ochranou proti hluku, prosluněním včetně vlivu okolních budov a naopak vlivu navrhované stavby na stávající zástavbu za účelem dosažení vyhovujících podmínek zrakové pohody s minimální celkovou spotřebou energií v souladu s normovými hodnotami“. Tato vyhláška sice byla zrušena vyhláškou č. 268/2009 Sb., podle jejíhož § 56 však platí, že u staveb, pro které byla projektová dokumentace zpracovaná před účinností této vyhlášky, se postupuje podle dosavadní právní úpravy.

Je tedy zřejmé, že ustanovení § 23 odst. 1 vyhlášky OTP na projednávaný případ dopadá. Z tohoto ustanovení pak dále vyplývá, že vliv stavby na denní osvětlení v obytných místnostech sousedních staveb se má posoudit „v souladu s normovými hodnotami“. Ačkoli tedy obecně platí, že dle § 4 odst. 1 zákona č. 22/1997 Sb. česká technická norma není obecně závazná, tam, kde na české technické normy výslovně odkazuje obecně závazný právní předpis, je třeba ji závazně aplikovat. Právě tak je tomu i v projednávaném případě.

Poukazy žalovaného na to, že vyhláška č. 132/1998 Sb. již v době jeho rozhodování byla zrušena, a na nezávažnost českých technických norem tedy nejsou v souladu s citovanými právními předpisy.

Z požadavků ČSN 730580-2 vyplývá, že při posuzování vlivu stavby na stavby okolní platí zásada, že obytné místnosti, které normovým hodnotám vyhovují před realizací, musí těmto hodnotám vyhovovat i po realizaci stavby a v obytných místnostech, které již před

realizací stavby normovým hodnotám nevyhovují, se nemá po realizaci navrhované stavby tento stav zhoršit.

Ze závěrů všech posudků předložených v této věci přitom jednoznačně vyplývá, že minimálně v jedné z obytných místností domu čp. 60, která měla před realizací dodatečně povolené stavby z hlediska denní osvětlenosti nevyhovující stav, došlo realizací navrhované stavby k prohloubení tohoto nevyhovujícího stavu. Ze znaleckého posudku Ing. Š. vyplývá, že toto zhoršení činí až 7,7 %, ze studie zpracované Ing. K., kde tento údaj explicitně uveden není, lze výpočtem zjistit, že toto zhoršení činí v případě místnosti B až 8,3 % (snížení činitele denní osvětlenosti o 0,06 z původních 0,72).

Norma nedává v případě prohloubení současného nevyhovujícího stavu prostor pro posouzení, zda lze toto zhoršení označit za přiměřené nebo nikoli, zakazuje zhoršení jakékoli. Takový požadavek je zcela logický, opačný výklad zaujatý správními orgány lze snadno vyvrátit argumentací *reductio ad absurdum*: Pokud by bylo možno připustit mírné („přiměřené“) zhoršení současného nevyhovujícího stavu, bylo by možno dosáhnout postupnými malými změnami teoreticky v podstatě až úplného zastínění posuzovaných obytných místností. Je tedy zcela zřejmé, že akceptování výkladu, který správní orgány zaujaly, by vedlo k důsledkům zcela absurdním, a tento výklad je tedy třeba odmítnout. Je proto třeba důsledně trvat na tom, že v těch obytných místnostech, které jsou z hlediska denního osvětlení pod normovými hodnotami, nesmí v důsledku změn okolních staveb dojít k žádnému zhoršení tohoto stavu.

Ačkoli Ing. Š. (a podobně Ing. K.) shodně uvádějí, že zjištěná odchylka je nižší než tolerance výpočtu, případně nejistota kontrolního měření, ani jeden z nich neuvádí, kolik tato tolerance, resp. nejistota činí. Skutečností však zůstává, že oba tyto posudky se minimálně v případě jedné z místností ve svých závěrech v podstatě shodují a udávají zhoršení činitele denní osvětlenosti cca o 8 %.

Ve shodě s žalobci je třeba konstatovat, že ustanovenému znalci ani zpracovatelům předchozích studií nepřísluší právní hodnocení odborných závěrů, k nimž dospěli. Nejsou tedy oprávněni hodnotit, zda zhoršení hodnot činitele denní osvětlenosti v obytných místnostech domu čp. 60 je přiměřené nebo nikoli, zda může objekt s vyšší dvorní vestavbou bránit nižší výstavbě s poukazem na § 127 občanského zákoníku apod. K takovým názorům, které byly obsaženy v předložených studiích a znaleckém posudku, nebyly správní orgány oprávněny přihlídnout, neboť se nejednalo o závěry odborné, ale právní.

Soud proto shrnuje, že dodatečně povolovaná stavba je v rozporu s ust. § 23 odst. 1 vyhlášky OTP a nebylo tedy možno ji dodatečně povolit. Z tohoto důvodu soud vyhověl žalobě žalobců d) a e).

Důvodná je rovněž námitka týkající se umístění sklobetonového okna směřujícího na pozemek žalobců, kteří jsou vlastníky sousedního pozemku parc. č. St. 17 v k. ú. Ř. u P.

Podle § 23 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, platí, že „stavby se umísťují tak, aby stavba ani její část nepřesahovala na sousední pozemek. Umístěním stavby nebo změnou stavby na hranici pozemků nebo v její bezprostřední blízkosti nesmí být znemožněna zástavba sousedního pozemku.“

V daném případě však sklobetonová okna zástavbu pozemku žalobců znemožňují. Z projektové dokumentace vyplývá, že předmětná okna slouží jako jediný zdroj osvětlení v nově vzniklých místnostech v domě stavebníka. Jsou přitom umístěna ve stěně, které je přímo na hranici pozemku stavebníka. Pokud by tedy žalobci hodlali na své garáži např.

zbudovat nástavbu (nebo namísto garáže zbudovat jinou, vyšší stavbu, např. dílnu), nemohli by tak učinit. Svoji stavbou, která by byla taktéž na hranici jejich pozemku, by totiž zcela zakryli nyní dodatečně povolená sklobetonová okna stavebníka, který by pak oprávněně proti takové stavbě žalobců namítal, že v jejím důsledku přijdou jeho místnosti o jediný zdroj přirozeného osvětlení.

Příslušné ustanovení vyhlášky tedy zcela jednoznačně znamená, že u staveb umístěných na samé hranici stavebního pozemku nemůže být v takové stěně žádný stavební otvor, neboť zakrytí takového tvoru by bylo překážkou pro jakoukoli výstavbu na sousedním pozemku. Nevyžaduje se přitom, aby vlastník sousedního pozemku takový stavební záměr již výslovně projevil, např. aby podal žádost o vydání územního rozhodnutí nebo podobně. Postačuje, pokud takový stavební záměr je na příslušném pozemku alespoň teoreticky možný (tj. není např. zcela vyloučen územním plánem či jiným právním předpisem). Nepodstatný je rovněž v této souvislosti poukaz žalovaného na to, že by případná nástavba nad garáží nepřinesla žalobcům efekt v podobě zvýšení obytné plochy jejich domu, neboť taková úvaha nemá žádnou oporu v právních předpisech.

Dodatečně povolovaná stavba je tak v rozporu s ust. § 23 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb. Z tohoto důvodu soud vyhověl žalobě žalobců a) až c).

Vzhledem ke skutečnosti, že soud dospěl k závěru o rozporu dodatečně povolované stavby s ustanoveními § 23 odst. 1 vyhlášky č. 137/1998 Sb. a § 23 odst. 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., nepovažoval již za nutné zabývat se dalšími žalobními námitkami.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobci měli se svojí žalobou úspěch a náleží jim proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady spočívají v nákladech souvisejících se zastoupením advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za 3 úkony právní služby (převzetí věci, sepsání žaloby, ústní jednání před soudem) po 8.400 Kč (za zastupování pěti žalobců, sníženo o 20 % podle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), a 3 režijní paušály po 300 Kč. Celkem tedy činí náklady na právní zastoupení 26.100,- Kč. K tomu se připočítává daň z přidané hodnoty ve výši 20 %, již je žalobcův advokát plátcem, ve výši 5.220,- Kč. Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000 Kč. Proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 33.320,- Kč.

Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V daném případě soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost neuložil, a proto jim právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s.ř.s., a to ve lhůtě dvou týdnů po

doručení tohoto rozsudku. Kasační stížnost se podává u Městského soudu v Praze, rozhodovat o ní přísluší Nejvyššímu správnímu soudu.

Stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s.ř.s.).

V Praze dne 13. října 2011

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu